Allah'ın İndirdikleri İle Hükmetmeyenler Bunu İstihlâl Etmedikçe Kâfir Olup Dînden Çıkmazlar

ALLAH'IN İNDİRDİKLERİ İLE HÜKMETMEYENLERBUNU İSTİHLÂL ETMEDİKÇE KÂFİR OLUP DÎNDEN ÇIKMAZLAR

İmâm Hafız Ebu'l-Abbâs Ahmed b. Umer el-Kurtubî (vefatı: 656 hicrî) şöyle der:

«Yüce Allah'ın 'Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyenler kâfirlerin ta kendileridir.' (Mâide, 44) buyruğu: Günahlarla tekfîr edenler -ki onlar Hâricîlerdir- bu âyetin zâhirini delîl olarak öne sürmüşlerdir. Hâlbuki bu âyette onların lehine herhangi bir hüccet söz konusu değildir. Çünkü bu âyetler -bu hadîste de geldiği gibi- Yüce Allah'ın kelâmını tahrîf eden yahûdîler hakkında inmiştir ve onlar da kâfirdirler. Sebeb-i nüzûlünde onlara ortak olan hükmünde de onlara ortaktır. Bunun açıklaması da şöyledir: Müslüman bir kişi herhangi bir mes'ele hakkında Allah'ın hükmünü kat'i olarak bilir de sonra onunla hükmetmez ise; eğer inkâr ederek bunu yaptıysa kâfir olur. Bunda da ihtilâf edilmemiştir. Eğer bunu inkâr ederek yapmadıysa, büyük günah işleyen âsi olur. Çünkü o, bu hükmün aslını tasdîk etmekte ve onu yerine getirmenin kendi üzerine vâcib olduğunu bilmektedir. Ancak o hüküm ile amel etmeyi terk ederek isyân etmiştir. Hükmü, şer'î zorunluluk olarak bilinen -namaz ve bilinen temel kâidelerden buna benzer- her şey hakkında bu böyledir. Bu, Ehl-i Sünnet'in mezhebidir, daha önce de Kitâbu'l-Îmân bölümünde geçmişti ve şöyle beyân etmiştik: Küfür, şerîattan olduğu zarûrî olarak bilinen bir husûsun yalanlanması ve inkâr edilmesidir. Böyle olmadığı takdîrde bu, küfür değildir.

Bu bahisten maksat şudur: Bu âyetlerle murâd olunanlar, küfür ve inâd ehlidir. Lafızları umûmî olsa da, müslümanlar bu umumun hâricindedirler. Çünkü aslına îmân etmekle birlikte hüküm ile ameli terk etmek, şirk olmayan bir günahtır. Yüce Allah da şöyle buyurmuştur: 'Şüphesiz ki Allah kendisine şirk koşulmasını asla mağfiret etmez. Şirkin dışındakileri ise dilediği kimse için bağışlar.' (Nisâ, 48) Hükmetmenin bu sûretteki terki, ittifak ile şirk değildir. Dolayısıyla mağfiret olunması mümkündür. Küfür ise mağfiret edilmez. Hüküm ile ameli terk etmek de küfür olmaz. Daha önce de geçen şerîattan bilinen temel esaslar da bu hususu desteklemektedir.

Diğer iki âyetteki zulüm ve fısk ile murâd olunan küfürdür. Çünkü kâfir, eşyayı kendi olması gereken yerin dışına koyan (bir zâlim) ve haktan çıkıp ayrılan (bir fâsıktır). Böylelikle (bu vasıflarından dolayı) kâfirin zâlim ve fâsık olduğu tasdîk olunmuş oldu. Hatta kâfir, bu iki ismi kâfir olmayandan daha fazla hak eder. Çünkü onun zulmü, zulmün en büyüğü, fıskı da, fıskın en büyüğüdür. Îmân bölümünde (asıl) küfrün altında kalan küfür ve (asıl) zulmün altında kalan zulüm hakkında açıklama geçmişti.»

el-Mufhim limâ Eşkele min Telhîsı Kitâbi Muslim (5/117-118)